

Сабя

Сабята е най-типичното оржие на сроднитѣ съ прабългаритѣ народи, като оржие, което за лека конница е по-ефикасно, отколкото меча.

Отъ прабългаритѣ сж останали до днесъ само два фрагмента отъ саби — отъ разкопкитѣ въ Плиска — за жалостъ незначителни остатъци. Но саби ще се намѣрятъ сигурно въ по-нататъшни разкопки, когато ще се откриятъ гробници отъ прабългаритѣ.

Но все пакъ, може да опредѣлимъ съ положителностъ формата на прабългарската сабя, защото отъ всички извори е ясно, че оржието на прабългаритѣ и маджаритѣ било еднакво, а пъкъ отъ староунгарски гробове сж известни много саби.

Маджарската сабя е известна отъ находкитѣ (обр. 56—57). Тя представлява най-развитата степенъ на сабята. Най-характерното въ нея е, че докато дръжката на аварската сабя — позната сжщо отъ находкитѣ въ Унгария — е права, въ продължение на самия ножъ, тая на маджарската сабя се превива подъ жгълъ около 30° къмъ острието на ножа (обр. 58). Тази изкривеностъ дава по-голъма сила на удара. Подобни саби сж намѣрени въ голѣмъ брой и въ Русия (обр. 59). — произхождащи отъ маджари и отъ сродни народи.

Последната трета на ножа у повечето маджарски саби е изострена и отъ дветѣ страни, т. е. тази сабя е удобна и за мушкане.

Цѣлата сабя е около 90—105 см. дълга и 5—5.5 см. широка. Тя е много малко изкривена. Острието е точено отъ дветѣ страни. Нѣкои отъ сабитѣ иматъ елманъ, т. е. разширение на гърба на ножа, който служи за запазване силата на удара.

За ножницата и начина на закачването до колана ни дава идея т. н. сабя на Карла Велики и сабитѣ на нѣкои каменни баби.

Най-хубавиятъ екземпляръ отъ маджарскитѣ саби се намира въ съкровището на Виенския дворъ, т. н. сабя